

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA

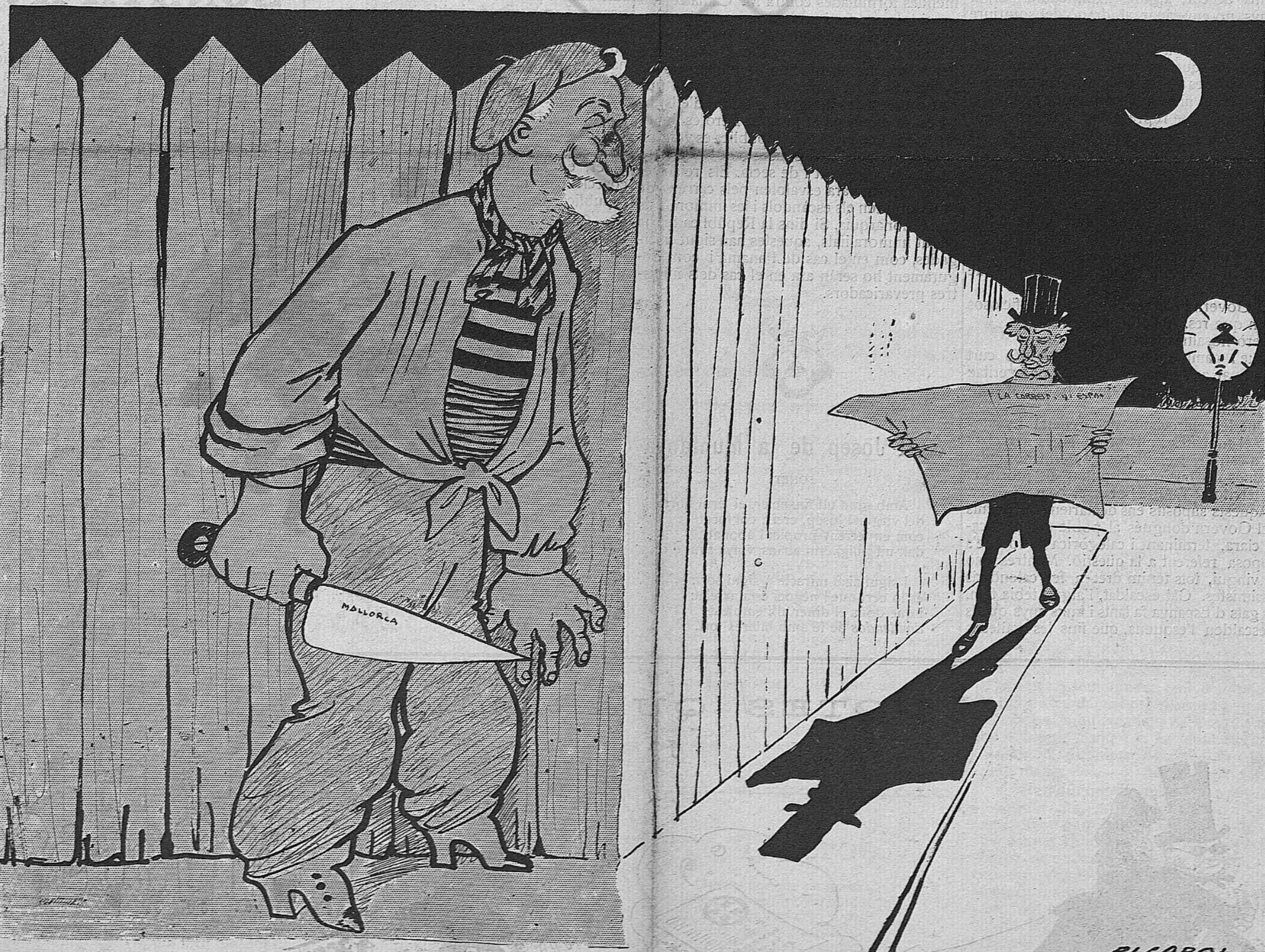
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANVOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

CAMÍ DEL SACRIFICI

—Passa, Tajarindo, passa..., que te'n faràs sèt pedres!

Calma menaçadora

ESPRÉS de les passades eleccions, apaivagats els nervis, conformat cada hu amb la seva sort, regoneixent tots en l'adversari les mateixes culpes, els mateixos vicis i les mateixes dolenteries que abans de la lluita electoral, però cansats d'exposar-les i de fer-les valdre com a propaganda partidista, s'ha obert un parèntesi de calma. No és, emperò, aqueixa calma, gens tranquilitzadora.

Els problemes espanyols, finides les disputes locals, tornen a sorgir formidables i espaordidors.

Dues qüestions, en l'actualitat, preocupen a l'opinió pública. La primera és la tasca que hauràn de fer les noves Corts un cop obertes, i la segona és lo que s'haurà tractat i convingut entre'l resident francès, general Lyautey, i el nostre general Marina.

Respecte a la primera qüestió, no hi ha pas dubte que en Dato és l'home a qui interessa més que a ningú lo que pugui esdevenir en el Congrés. En Dato té una majoria tan prima i tan fràgil, que un buf qualsevol, pervinguí dels seus enemics monàrquics, o dels seus enemics republicans, pot esbotzar-la i desfer-la com una bombolla de sabó. Per a més intranquilitat, en Maura permaneceix com una esfínx, i ningú pot dir quina actitud pensa adoptar.

Es evident que dels pocs o molts diputats que disposa l'il·lustre i terrible mallorquí, depèn la sort de la situació.

El maligne vellet deu somriure, a hores d'ara, i deu tramalgua alguna treta diablesca en la calma del seu exil voluntari.

En Dato, per la seva part, deu preparar alguna dolçor, alguna llaminadura per, al menys, no enverinar al dragó del somriure cruel.

El país, entre tant, no és gran cosa lo que li interessa aqueixa comedia entre conservadors. Amb les Corts, tal com estan constituïdes, no hi té ni hi pot tenir gaire confiança. Ja sabem lo que representen aquelles majories i la gran part d'aquelles minories. La comedia pot començar altra vegada, puix, passat d'alguns episodis, cap entusiasme ha de produir a la nostra democràcia.

Lo que sí ha d'interessar-nos a tots és el tracte que hi hagi pogut haver entre'ls dos generals que comanden els exèrcits francès i espanyol en terres africanes.

Què hi ha hagut?... Què s'han dit?... Què han pactat?...

El Govern i els seus *organillos* oficinosos diuen que res. Absolutament, res.

Però nosaltres tenim l'ai! al cor. Que'l camí d'Espanya sigui el més curt per a anar a l'Àfrica, podrà ésser una veritat; però no és pas sempre que s'ha seguit semblant camí.

Que les entrevistes del general Lyautey amb el monarca i alts personatges serveixin per a estrènyer els llaços de germanor entre les dues nacions que disputen als moros el seu territori? També pot ésser com no ésser.

Aquests supòsits ens deixarien convençuts si el Govern dongués al poble una explicació clara, terminant i categòrica de lo que's proposa referent a la qüestió. Mentre això no vingui, tots tenim dret a fer calendaris pessimistes. Gat escaldat, l'aigua tebia tem. Als gats d'Espanya fa tants i tants anys que'ls hi escalden l'esquena, que fins les galledes

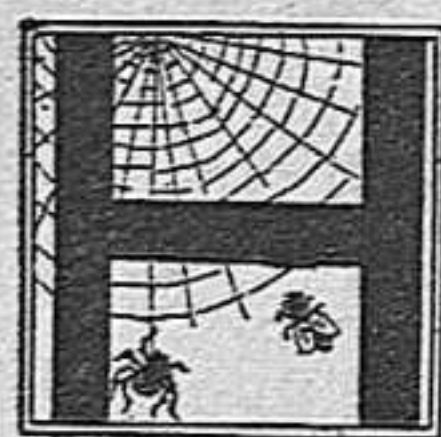
d'aigua freda que'ls hi cauen tot sovint al damunt, els embutllofen.

Aveiam, no manquen pas gaires dies per a saber-ho.

X. X.

UNA SENSACIONAL TRAGEDIA A FRANÇA

La mort de M. Calmette

HEU'S aquí un crim que segurament portarà grosses conseqüències per a la política francesa.

El diari *Le Figaro*, de tendències lliberals-conservadores, venia realitzant temps hà una violenta campanya contra M. Caillaux, ministre d'Hisenda i capítol del partit radical francès. M. Caillaux sempre havia tingut fama d'*home de negocis*, en el mal sentit de la paraula. D'una manera que no deixa lloc a dubtes. *Le Figaro* ha demostrat documentalment alguns dels més importants fets lletjos de M. Caillaux, entre ells la seva intervenció en el famós procés Rochette. Darrerament l'esmentat diari havia publicat una carta íntima de M. Caillaux, d'anys ençà, en la qual aquest confessava que, tot fent veure que defensava l'impost sobre la renda, l'havia ensorrat.

La campanya de *Le Figaro* ha sigut interrompuda pels trets de revòlver de l'esposa del ministre. El caràcter del fet ha produït una immensa emoció.

La nostra lleialtat, i la nostra honradesa ens fan regonèixer que les acusacions tremendes formulades contra M. Caillaux són quasi totes certes i probades. Lo deplorable, lo dolorós, és que aquestes coses serveixin d'arma a la gent conservadora i reaccionària per a ferir les institucions republicanes de França. Si hi hà capitosts republicans que han comès actes indignes, damunt d'ells ha de caure el pes de la justícia. Però és innoble que'ls enemics de la República es vulguin aprofitar de tragèdies com aquesta per a baixos fins de partit i de secta. Els realistes francesos, que ara esvaloten pels carrers de París, obliden els escàndols i les immoralitats de la monarquia. Si dins la República hi ha hagut immoralitats, aquestes han sigut castigades, com en el cas de Panamá i com segurament ho seràn ara en el cas dels ministres prevaricadors.

Sant Josep de la Muntanya

SONET

Amb gran ull financer, el fèrtil hort del virginal Josep, creix, col·locat com en terreny propici i abonat, dalt un puig, erm abans, vinya avui d'or.

I sigui això miracle o sigui sort, és lo cert que'l negoci està arrelat: i que dóna el diner allí empleat *dividendos* de fè amb interès fort.

Qualsevol, del progrés volent sè amic, amb honrada moneda i greu fatic fàbriques i tallers vulga muntà

a dalt de la muntanya o aquí al plà; que mentres Sant Josep va fent-se ric, l'altre fins les orelles hi perdrà.

E. V.

Esperances

S'enganyen els nostres adversaris, al creure que'l partit republicà passa una crisi greu que posa en perill la seva existència.

Les divisions i les baralles que pertorben la vida normal del republicanisme no són més ni menys fondes que les que s'observen en els demés partits. Es una enfermetat general de la que no podia pas sustreure's un partit com el nostre, compost d'homes amb les seves passions i els seus defectes.

Però mentres els demés partits no tenen ja res sà, nosaltres comptem sempre amb una massa d'oposició sencera, gens malejada, que conserva la fè en l'ideal i no's contagia del mal general, perque no té ambicions de cap mena, ni busca en la política ventatges de cap classe.

Mentres els prohoms, els quefes, víctimes de la *passa*, mantenen els seus odís, satisfàn els seus egoïsmes i continuen amb ses deries suïcides, el poble conserva viu el seu entusiasme, i amb un admirable bon sentit, especialment fóra de la capital, manté la seva importància en els districtes, elegint als que han sapigut fer obra lliberal, als que continuen la seva tasca republicana, als que sèriament i constantment vetllen per la cultura i per la llibertat popular.

Tots els demés partits fien el seu triomf en l'apoi governamental, en la força del diner, en la pressió dels caciquets, en la coacció i en el soborn. Tan sols el partit republicà confia a la propaganda i a l'esfòc de l'opinió la victòria de la seva causa. I pot confiar-hi, perque l'opinió catalana és eminentment convençuda i en ella sols hi troba ressò la vèu republicana.

No hi hà motiu, per passatgeres crisis, a entregar-se a pessimismes aclaparadors. Quedant-li a la causa de la República, ben viva i ben sana, la simpatia de l'opinió, i poquent sempre comptar amb l'entusiasme abnegat del poble, no hi hà dret a perdre les esperances d'un pròxim ressorgiment que'ns compensi de la present atonia.

Deixem que un quant temps de quietut calmi les rancúnies en mal-hora nascudes, i el seny i les circumstàncies ens donaràn ocasió de veure renèixer al partit republicà més fort que mai.

JEPH DE JESPU

Reines amb ofici

UN «amateur» literari, que's dedica a descobrir interioritats reials pública, en una revista estrangera, una curiosa informació referent als oficis a que's dediquen,

en l'íntim fogar, algunes de les reines europees.

De l'esmentada informació en resulta que:

La reina de Bèlgica és doctor en medicina, amb diploma obtingut a la facultat de Leipzig. No exerceix, públicament, de metgessa, però recepta als parents i a les dames de la Cort, sempre que's presenta ocasió.

De la reina de Rumania, *Carne Sylva* ja és sapigut que escriu més quartilles que en Pérez Galdós.

La reina Mary, d'Anglaterra, podria guanyar-se molt bé la vida fent de modista.

L'emperatriu d'Alemanya té una gran facilitat en la fotografia artística i sab il·luminar postals a la perfecció.

La reina Guillermina d'Holanda és una excel·lent miniaturista.

La reina de Noruega és una celebrada *dramaturga*.

I la reina d'Itàlia sab tant de tirar al blanc i de nedar, que en qualsevol circ obtindria un veritable succés.

Ara no més falta que les reines facin com les monges; que cusin camises i sorgeixin mitges per a treure la feina de les pobres que s'hi han de guanyar la vida.

SONATA XV

UAN ja no sabíem de què parlar, perque les eleccions de senadors no valen la pena, dos aconteixements sensacionals ens han animat la vida.

Dos aconteixements, sagnants tots dos: l'assassinat d'un home i l'assassinat de moltes besties.

He dit dos i podia haver dit tres, perque ara's remou més que mai l'escapçada d'un civil en aquell poble de Màlaga, nomenat Benagalbón, amb motiu de les darreres eleccions.

Les besties assassinades ho foren a Madrid, a Barcelona, a Valencia i en moltes altres ciutats de la península.

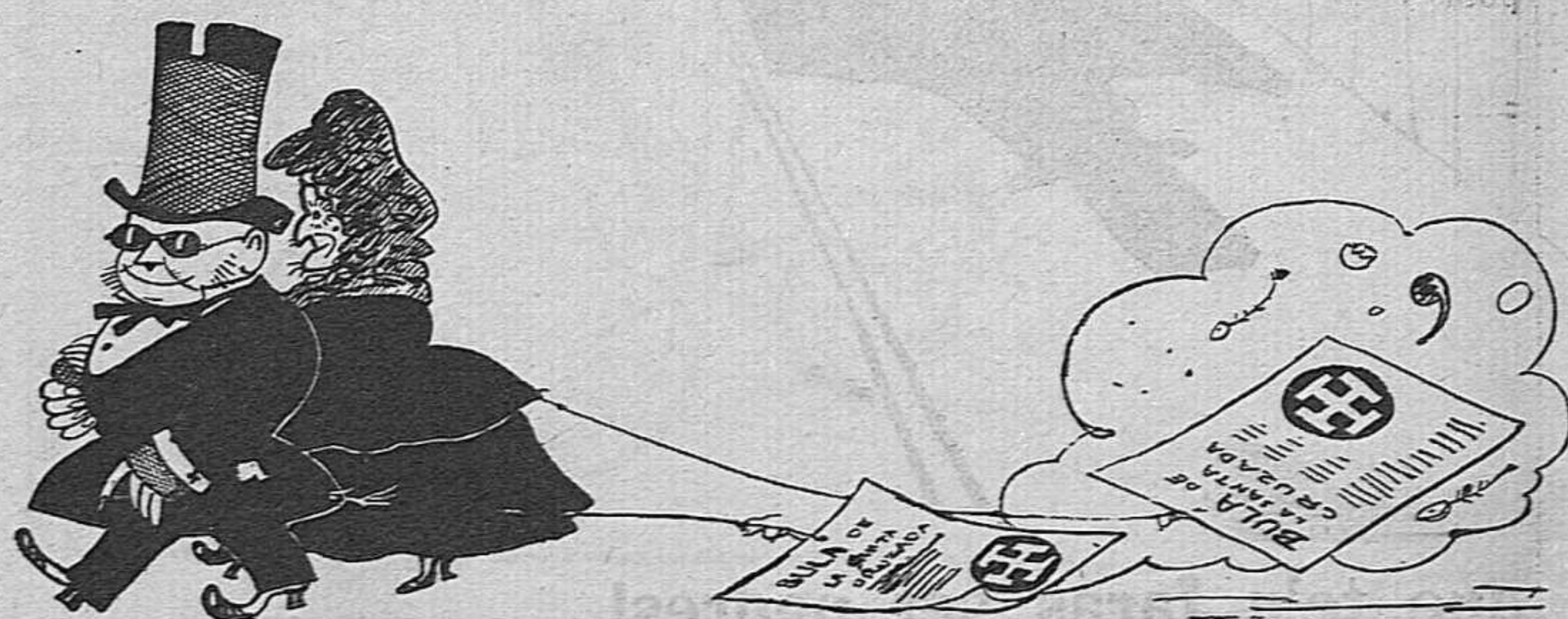
S'ha de confessar que la nostra exhibició d'assassinats fou la més llúida, ja que en ella hi prengueren part matadors tan distingits com el «Gallito», en «Belmonte» i un «Cochero» de Bilbao, que són la flor d'aquests matadors que surten coberts d'or i plata en mig del circ, i dels quals l'Enric Gaspar deia que... *de medio cuerpo para arriba, parecen mujeres feas, y de medio cuerpo para abajo, unas ranas con bordados*.

Tractant-se, doncs, d'aquests hèroes, el públic no podia mostrar-se *reactio*, i hem tingut la satisfacció de veure que'l nostre públic *ha cumplido como bueno*.

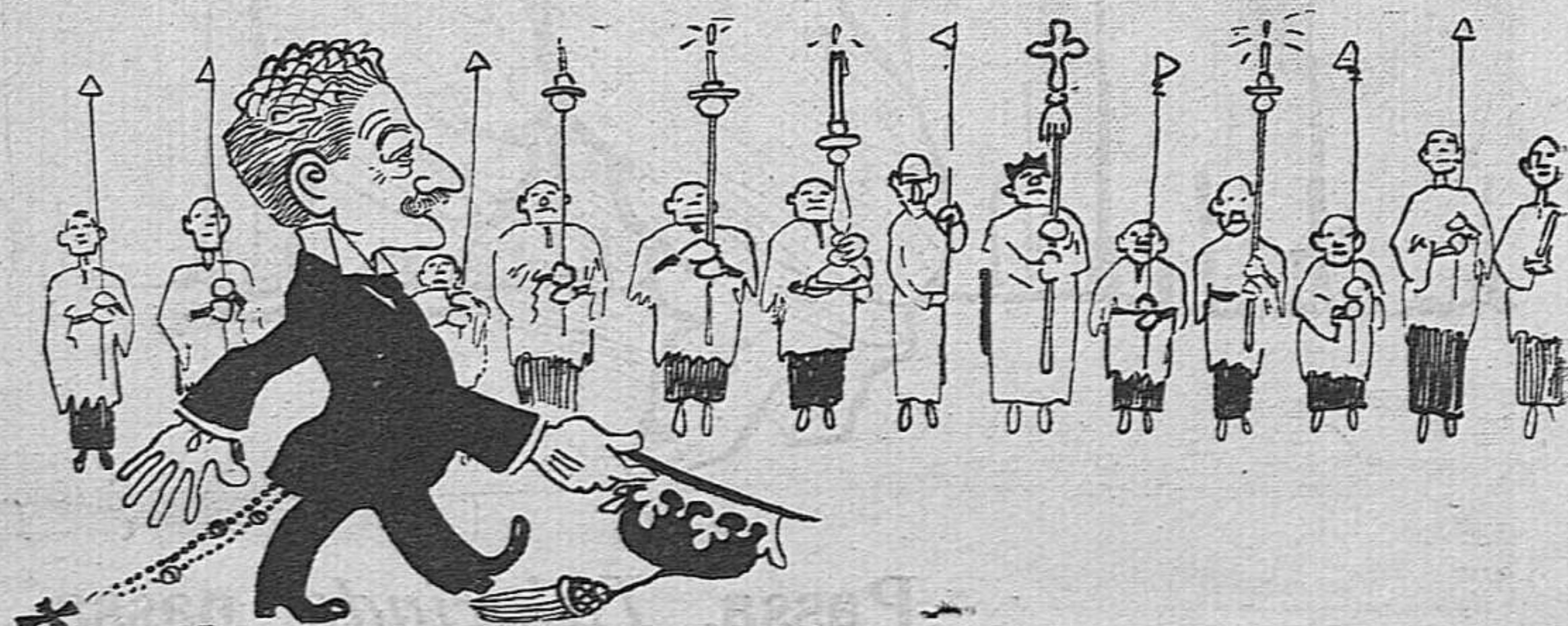
Quin goig feia la Gran-via, diumenge a la tarde, tota plena d'automòbils, de cotxes, de carrets a la mallorquina!...

Amb tot, un amic nostre, que és català-

NOTES QUARESMALES

El Sr. Esteve:--No't desconsolis, Pepeta, que ja podem menjar carn.

El marquès de Camps:--"Presenten armas!"

nista rabiós, em deia que va notar que'ls lletereros aquells, que diuen «Carrer de les Corts Catalanes», es tornaven vermells, i ell no sabia si era de rabia o de vergonya.

El mal és que després de tant preparatiu i de tanta cavalcada de flamencs, la cosa no va anar bé, i l'assassinat va ésser amb alevosia, a més de la premeditació i ensenyament d'habitut.

I anem a lo altre. Un periodista burgès, director d'un dels més anomenats diaris de París, ha caigut, mort com un bou, a l'envestida d'una dama, que deu tenir l'esperit de senyoreta yanquí de pel·lícula, empeltada de noble sang espanyola.

La culatada, emperò, ha fet caure al seu marit, en honor del qual sacrificava la seva llibertat i la vida d'un home.

Què hi farem?... Aquest és el trist poder de la violència.

Jo us podria parlar del suïcida que creu salvar-ho tot eliminant-se i deixa un rastre de dolor que no s'esborra en sos germans i pares. Jo podria parlar-vos de nacions agressives, com Bulgària, que cobren amb males cares i desprecis la sang vessada. Jo podria parlar-vos d'unes guerres colonials, on la violència d'uns i altres feu enemics als germans, desheretats als uns i novament esclaus als altres.

Però no, m'estimo més que parlem de la Raquel, dels arbres del carrer de Vergara, que ja floreixen, i del drama d'en Puig i Ferrer.

Es un cas trist, amb tot, el de la Raquel. Ella vol regenerar-se; aprèn belles cançons; vesteix amb propietat, i el públic l'abandona. Res de nobles tonadillas; nosaltres les volem baixes i verdes. Fa?... «Ven y ven y ven...», «El dia en que yo nací...», «Me ofrece pan y queso...». Això és lo que volem.

El cas d'en Puig i Ferrer n'és un altre, de cas trist; no pel mal èxit, sinó perquè és vergonyós que un tan excel·lent dramaturg passi dies i anys sense estrenar.

Parlem, parlem dels arbres del carrer de Vergara i de la Primavera.

A les penes, punyalades!
Enric, tinc set!

MORTZ IX

Han vist de quina manera ho arreglen, les dones dels ministres francesos! Nosaltres no sabem pas qui tenia raó, però aqueixa bona senyora que, per a venjar al seu marit, les emprèn a tirs contra un director

d'un diari, no'ns és pas tan repugnant com les que aquí van a les quaranta-hores, i en lloc de fer lo que ha fet l'esposa de M. Caillaux, en un cas semblant, demanen a Déu que mati l'enemic d'una apoplegia.

Naturalment que si el sistema es generalitzava, els directors dels diaris no foren possibles sense ésser casats amb una senyora d'armes tomar. Allavors, quan els fessin a mans una tarja femenil, en lloc d'eixir ell, a rebre la visita, hi enviarien la pròpia i... apa aquí, la que més pugui, més hi faci!

De totes maneres, és tristíssim morir a les grapes d'una parisença, que hauria fet un bonic paper en terra de sufragetes.

M. Calmette, mai podia suposar el resultat que ha tingut la seva campanya. Es possible que hagués pensat en jutges, en duels, en persecucions, en tot, menys en en el revòlver de la dama venjadora. Ara mancarà saber, per a escatir del tot la moralitat del succés, si el director de *Le Figaro*, realment obrava pel bé de la França amb honradesa i sinceritat.

Sigui com se vulgui, en el drama de París cal deplorar dues coses: el sacrifici d'un periodista en ple compliment de la seva missió i el mal ús que ha fet del seu valor i de la seva energia una dama, que en temps de passa heroica i patriota, hauria pogut ésser una Joana d'Arc, una Carlota Cordai, una Agustina Saragoça, etc.

Mireu com, segons les circumstancies i segons els temps, les figures de folletí i de pel·lícula, i aquelles que haurien pogut anar al cim d'un pedestal, van a parar a les cases de socors i als bancs greixosos de les prefectures.

No obstant, amb el dol del seu company Calmette, totes les empreses periodístiques de París emplearan la força, i amb el gest de Mme. Caillaux s'entendriran totes les dames.

Els dos viudos

—Benvingut, Il·lustríssim, la meva filla's diu Pura, i té vint mil duros de dot, i... naturalment, preferiria tenir per sogre al bisbe de Barcelona, que a qualsevol d'aquests republicanots del contubernio.

El senyor Esteve aprofita les tardes de Quarisma per anar a sermó.

Avui, el senyor Esteve, ha sentit el pare predicador que deia:—Per a guanyar el cel, no hi ha com les bones accions.—

El senyor Esteve ha corregut a cà l'Arnús, i allí ha fet acopi d'accions del Ferrocarril.

El senyor Esteve ja ha complert: s'ha posat bé amb la consciència i amb l'Església Catòlica.

Vilafant, 10 de març.

Heus-aquí un cas molt curiós. Al president de mesa d'aquest poble, que patrocinava la candidatura de la «Lliga», ex-republicà i bastant xerrairot per afegidura, ja que feia molts dies proclamava el triomf del seu defensat, fou tant l'esverament que li produí el notar el gran número de voits a favor del senyor Salvatella, que, no sabent lo que li passava, a l'emetre el vot, en lloc de ficar dins l'urna la seva papereta, hi tirà el nomenament d'interventor d'un company seu. Hi va haver una risa!

Lloret de Mar, 10 de març.

Per descomptat teniem el resultat de la lluita electoral a favor del lligaire encasillat, senyor Ventosa, tenint en compte el caciquisme imperant en aquesta desgraciada vila, oprimida per la misèria i per falta de coneixements cívics.

«La Veü de les sagristies» podia cantar victo-

ria pel triomf del seu candidat, mercès a l'ajuda que li ha prestat el cacic Cabañas i els seus satèl·lits; els mateixos que en anteriors lluites l'havien derrotat vergonyosament. Així, doncs, poden cridar a ple pulmó «Visca Catalunya!, la conseqüència i la dignitat política!»

Pobre Catalunya i desgraciats catalans, si haguessin de continuar llarg temps baix l'opressió de tan funestos directors, incapaces de manifestar concretament els seus ideals polítics i socials, puix únicament aspiren a perpetuar la ignorància i la misèria de les classes populars en profit dels seus interessos!

Desitjaríem que'ns diguessin en què consisteixen els seus treballs en benefici del necessitat obrer; en pro de l'instrucció de l'ignorant i de la bona administració dels interessos generals. Satisfets podríem estar, si no fossin un destorb per a les obres generoses que alguns elements altruistes intenten realitzar pel bé general de la població.

L'hèroe

Què és aquesta saragata?
Què és aquest riu desbordat de caps humans neguitosos?
On van aquests ciutadans que, atropellant-se frenètics, corren, devorant l'espai?...
Què succeeix? De què's tracta?
Es que s'ha firmat la pau amb la jarka cabilenya i el Raisuli s'ha entregat?

Es que ve un cabdill insigne de les masses populars?
Es que arriba en Pau Iglesias?
Es que per fi s'ha trobat l'home que ha de salvà a Espanya?...
Res d'això, estimats germans.

Totes aquestes empentes, tot aquest frenesí estrany és perquè avui en Belmonte, el torero colossal, el geni amb cua, el *fenòmeno*, matarà un parell de braus. Per ell s'arma aquest desori; per ell la comtal ciutat ha estat tres o quatre dies convertida en un volcà; per ell hores i més hores hi ha hagut prop del «Principal» una intermenable cua d'entusiastes ciutadans que anaven a comprà entrades; per ell molts aficionats s'han empenyat la camisa o s'han estat de sopar.

Com no!... ¿No és aquest el *diestro* que, atrevit i amb el cap alt, ve a renovar les proeses d'aquells immensos gegants que's van dir Montes i Cúchares? ¿No hem quedat en que'l seu braç és el que ha d'empunyà el ceptre d'en Pepe-Hillo i en Sanz? No capeja com els àngels? No encanta al posar-ne un par? No mata de la manera que ho faria el Pare Sant, si el Pare Sant fos espasa? Doncs ja està tot explicat. Visca el geni! Visca l'hèroe! Visca el valent sevillà!... I el que aquests visques no llensi, no és un ciutadà com cal, ni sab lo que són principis ni té d'espanyol la sang.

Belmonte, aixirit Belmonte, no't conec ni t'he vist mai; però això no ha d'èsser obstacle perquè't dongui un consell franc: en les eleccions vinents, (que, segons vèu general, tal volta no triguin gaire) presentat't per diputat. Amb el feix de simpaties que arreu estàs conquistant i els *volapiés* admirables que d'aquí a llavors daràs i que augmentaran sens dubte ta gran popularitat, per poc que'l Govern t'ajudi, tens el triomf assegurat.

C. GUMA

La llengua dels dies de feina

LRA quan mossèn Pollastre començava a sobressortir per damunt de la tarregada de capellans de missa i olla, fent *bolos* de sermoneire per les trones de les esglésies de Barcelona, i per les dels pobles de fóra, en els oficis de festa major.

I se n'apropava una, de festa major, la del Vendrell, la xamosa vila penadesenca, que sempre ha tingut gran mirament, per a festejar a la seva Santa Patrona, en contractar un sermoneire de nomenada per a cantar en els divins oficis del matí les virtuts excelses de la santa, i unes tiples—millor guapes que lletges—també de nomenada, per a cantar a la nit, en el teatre, l'opereta d'èxit de la temporada; fent d'aquesta manera que les damiseles vilatanes puguin extasiar-se al matí escoltant la paraula divina de l'Esperit Sant, i a la nit ruboritzar-se sentint les picantors pecaminoses de l'esperit maligne.

I heus-aquí que un antic i ferm catalanista d'aquella vila, en Jaume Ramon i Vidales, avui difunt, tan antic que fou un dels més entusiastes fundadors d'aquella *Jove Catalunya*, de quaranta-cinc anys enrera, incansable propagandista de la llengua catalana, tant, que, amb les seves constants propagandes, sense necessitat de bisbe ni pastorals, havia lograt desterrar, de la trona de la església de la vila, la llengua oficial; i heus-aquí també que en Ramon, cregut de que mossèn Pollastre era un panegirista sagrat catalanesc, va influir perquè li confessin el sermó de la festa major. I així va fer-se; fent-li saber, per compliment, i fins tement

DIAS IRAE

ofendre'l, que'l sermó havia de pronunciar-lo en català.

I va venir la festa major, i mossèn Pollastre pujà a la trona, estarrufat, arrogant com un gall dindi, davant l'estenall de beutats vilatanes i forasteres, que omplenaven la nau central de l'església i s'humil·liaven sota ell, dispostes a escoltar la seva divina paraula.

I a fè de Déu que va sentir-se ben forta i ben vibranta, per damunt dels forts murmurs de protesta de l'auditori, rebregant de mala manera als catalanistes de la vila per *haver-lo obligat* a pronunciar el sermó en català, i sobre tot a la llengua catalana, dient que amb ella es renegava, que no era digna d'una tan capdal festivitat, perquè la llengua catalana era la *llengua del treball i dels dies de feina*.

Va estar sublim, mossèn Pollastre, i ensoberbit a l'alçaria del seu nom, al posar la nostra llengua sota les potes dels esquàlits cavalls del carro de don Clodoaldo.

¿Que a què ve retreure aquest fet d'antany? En primer lloc, per a que se sàpiga el menyspreu que al tal mossèn li mereix la nostra llengua, i, en segon, perquè's ha fet recordar la carta que en Jaume Ramón va

endreçar a l'endemà mateix an aquell, el borrador de la qual, que aparegué entre'ls papers que al morir deixà en Ramón, ha vingut a nostres mans, i no permetent-nos la seva extensió publicar-la íntegra, n'extracem les parrafades següents:

«Amparam-se amb l'immunitat de la Càtedra de l'Esperit Sant, lloc des del qual tan sols deu sortir-ne la paraula serena i reposada de la veritat, per a atacar a una col·lectivitat que no li ha donat cap motiu per a fer-ho, resulta sempre poc caritatiu, per no calificar-ho d'altra manera. I això és lo que va fer vostè el dia 26 del corrent, al pujar al púlpit de la parroquial església d'aquesta vila rebregant de mala manera als catalanistes de la mateixa, a l'ensempe que a la nostra estimada llengua, per l'únic motiu d'haver-li sigut demanat que'ns prediqués en català les glories de nostra excelsa patrona.

«Si tant havia de molestar-lo aquesta justa petició, dret tenia per a refusar la predicació, més no per a obrar de la manera impropia com va fer-ho. I diem que la petició era justa, perquè creiem fermament que an el poble se li deu predicar en la seva llengua; que en tant aquesta és la veritable doctrina, en quant Jesucrist va concedir als seus apòstols el do de llengües, per a predicar i estendre el cristianisme per tots els ambits de la terra; i en tant ho creu el digníssim prelat que regeix aquesta diòcesis, en quant, com vostè no pot ignorar, va ordenar als sacerdots que en la trona no usessin altra llengua que la catalana. Per aquests motius, creiem que vostè no devia menyspreuar la seva llengua pròpia, la que li va ensenyar en el breçol la seva mare, la que Déu li va donar, i amb la qual s'hi comuniquen els bons catòlics, per medi de les pregaries i de les oracions, ja que aquestes deuen ésser sempre íntimes, sinceres i sortides del cor, puix mai seràn fervoroses quan s'exterioritzen en un llenguatge postís i foraster, siga el que siga.»

«De no haver-nos-ho vedat la santedat del temple, en un llenguatge *clà i català*—per més que vostè ho digués amb ironia—li hauríem mostrat l'amor entranyable—que vostè va posar en dubte—que sentim els catalanistes per nostra idolatrada Catalunya i per aquesta llengua del treball i dels dies

de feina, com vostè calificà despectivament, però sense recordar-se de que'l treball ennobleix a l'home, i que Déu va imposar-nos guanyar el pa amb la suor del nostre front, per qual motiu, ennoblida deu quedar la llengua dels dies de feina sobre la dels dies de festa.

«I contestant al càrrec que vostè feu, de que en català es renega, li hauríem recordat aquella famosa frase del savi arquebisbe de Tarragona, Vallmitjana, de que mentre els sacerdots com vostè en castellà prediquen al poble, aquest se condemna en català.

«¿Vol saber l'impressió que a la gran majoria de l'auditori va causar el seu discurs? Doncs, parlant-li amb el cor a la mà, li direm que fou deplorable, i prou podia conèixer-ho amb els murmurs que degueren arribar a ses orelles. Una personalitat respectable i de grans coneixements literaris, que com vostè resideix a la capital, que's trobava present, va calificar el sermó de *verdadera diarrea de paraules*.»

Sens dubte que'l Dant, pressentint que temps a venir hi hauria un mossèn Pollastre, escriuria la cèlebre catilinaria: «Vergonya eterna pels qui, renegant de sa pròpia llengua, alaben la dels altres.»

SCEPTICUS

La situació de l'obrer a Espanya

Escoltant els clams que llença la premsa conservadora i reaccionaria espanyola, cada cop que una vaga important se produeix, qualsevol creuria que a Espanya els obrers gaudeixen d'un benestar envejable i d'una llibertat completa. Se plany, en efecte, aquella premsa, de la tolerància de les autoritats envers els vaguistes i de les «demands exorbitants» que presenten als pobres patrons.

En aquesta actitud dels periòdics, als quals

al·ludim, hi ha una revoltant injustícia i un sarcasme cruellíssim. Precisament la situació econòmica de l'obrer espanyol és llastimosa, dolorosa. D'entre'ls treballadors dels països civilitzats, el treballador d'Espanya és dels qui més sofreixen la llei de l'escassetat. Aquí, el mot *obrer*, equival quasi sempre al de *pobre*, i en moltes ocasions significa *pobre de solemnitat*, sotmès a l'humiliació de la caritat privada o de la beneficència pública.

La realitat de la vida que'ns volta ens ho demostra prou bé. Però si volem tenir d'aquest fet una demostració, que podríem anomenar científica, només cal que'ns enterem de les xifres i detalls de les estadístiques socials que en gairebé tots els Estats i en gran nombre de nacions se publiquen. En aqueixes estadístiques podem veure que'ls salaris de l'obrer, són, a Espanya, baixos, baixíssims, molt inferiors al de la majoria dels països; que'l cost de la vida és alt, força més que en nombroses nacions de major prosperitat; que les hores de la jornada són excessivament altes; que les vagues forçoses per manca de treball sovintegen. Així tenim que l'obrer espanyol se troba, per a atendre a les necessitats d'una vida cara, amb un guany miserable i encara minvat per les temporades en que no té feina. De la combinació d'aqueixos tres factors resulta que la seva situació és de les més tristes, que'ls seus medis econòmics són dels més inferiors.

A això s'ha d'afegir la carencia quasi absoluta de legislació social milloradora de les condicions de vida de l'obrer. No hi ha a Espanya una llei d'assistència o beneficència pública; no hi ha una llei que asseguri les contingències de malaltia o parada forçosa; no hi ha una llei de passaments per a la vellesa. Tot això està per fer, i no's va pel camí de fer-ho. Ni tan sols se fa, en el Parlament, o davant del país, una campanya seriosa per a obtenir aquestes lleis de justícia, ja realitzades, o en vies de realització, per tot arreu d'Europa.

Tenint en compte els fets innegables que hem exposat, s'ha de regonèixer que no té res d'excessiu el nombre de vagues i de conflictes obrers que esclaten. La protesta proletària està aquí més justificada que en lloc. Lo excessiu, lo extraordinari, lo intolerable,

no és a Espanya, l'agitació social, sinó la misèria en que viuen els treballadors.

A. R. i V.

No més ens faltava això: que'l Pare Etern se'ns tornés moro!

REPICS

Sembla que hi hà l'idea entre'ls republicans de la coaligació, de celebrar un gran banquet popular d'homenatge als candidats derrotats.

I doncs, si tots els nostres candidats haguessin sortit victoriosos, que hauríem fet?

També un banquet. Però amb un plat més; ara suprimirem el plat del peix.

D'un telegrama de Bucarest:

«El príncep Nicolau de Rumania, jogant amb un revòlver, se li disparà amb tan mala fortuna que la bala va atravesar-li el palmell de la mà esquerra.»

Que s'aconsoli. No serà ell el primer príncep que tingui la mà foradada.

A l'Havana s'hi ha declarat la peste bubònica.

Ho advertim a tots els Joseps, Josepets, Peps i Pepets coneguts nostres, i al *Pepillo*, ministre de la Governació.

No cal que'ns regalin cap *habano*, que tampoc ens el fumarem.

Diuen de Berlín:

«Han sigut portats davant dels tribunals alguns dels maniquis de cera que les cotillaires i modistes posen en els respectius aparadors per a anunciar el gènere.»

Ja ho diu el refrà:

En todas partes cuecen... Comitès de Defensa Social.

Va córrer la vèu que'l pretendent Jaumet abdicava els seus drets a la corona d'Espanya.

En Mella s'ha apresat a desmentir la nova, dient que «primer don Alfons reconeixeria a don Jaume, que aquest a l'altre.»

Però, i el poble?

Amb el poble no s'hi compta, i seria bonic saber a qui reconeix el poble.

En la *Defensa Social* de la Bonanova s'hi donà, diumenge passat, una conferència sobre la *Necessitat i eficàcia de l'intervenció dels catòlics en les lluites polítiques*.

I tan necessaris i eficàços com són!

O sinó... que ho diguin els prohoms de la «Lliga.»

Noticiem desde Pekin que una colla de 400 bandejats han atacat el departament de Ho-ku, matant a un pare missioner.

Que'n prenguin nota'ls frarets que tot sovint s'embarquen cap a aquelles terres.

Ho-ku, que la vista enganya!

Un catòlic sarauista es presenta al despatx particular del Papa Pius X.

—No entenc, Santetat—li diu,—com és que sentiu tant odi contra'l tango.

El Sant Pare respon:

—Perqué? Perque ja és sapigut que Roma es *intangibile!*

A LES ENDEVINALLES DEL NÚMERO 2340

A la xarada, *Amadeu*, i a la targeta, *L'homenatge, Santiago Rusiñol*.

Impremta LA CAMPANA I L'ESQUELLA.—Olm, 8.